

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

רבי ינאי לומד את מזמור לד בתהילים / שיעור מס' 97

יעל שלוסברג yshlos6@gmail.com

1. מדרש רבה ויקרא פרשה ט פסקה ג

ד"א ושם דרך - א"ר ינאי ושם כתיב (בשי"ן ימנית) דשיים אורחיה סגי שוי מעשה ברבי ינאי שהיה מהלך בדרך וראה אדם אחד שהיה משופע ביותר (לבוש בגדים יקרים) א"ל: משגח רבי מתקבלא גבן (ירצה רבי להתארח אצלנו)? אמר לו אין.

הכניסו לביתו האכילו והשקהו.

בדקו במקרא ולא מצאו במשנה ולא מצאו באגדה ולא מצאו בתלמוד ולא מצאו.

א"ל: סב בריך (קח בריך)

א"ל: יברך ינאי בביתה

א"ל: אית בך אמר מה דאנא אמר לך (יש בך - יכול אתה - לומר מה שאני אומר לך)?

א"ל אין (כן).

א"ל אמור: אכול כלבא פיסתאי דינאי (אמור: אכל הכלב פיתו של ינאי).

קם תפסיה א"ל: ירותתי גבך דאת מונע לי (עמד, תפסו ואמר לו: ירושתי אצלך ואתה מונע אותה ממני)!

א"ל ומה ירתותך גבי (אמר לו ומה ירושתך אצלי)?

א"ל: חד זמן הוינא עבר קמי בית ספרא ושמעית קלהון דמניקיא אמרין (דברים לג/ד) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת

יעקב, מורשה קהלת ינאי אין כתיב כאן אלא קהלת יעקב!

א"ל: למה זכית למיכלא על פתורי (למה זכית לאכול על שולחני)?

אמר לו: מיומי לא שמעית מילא בישא וחזרתי למרה

ולא חמית תרין דמתכתשין דין עם דין ולא יהבית שלמא ביניהון (מימי לא שמעתי מילה רעה והחזרתי לבעליה, ולא ראיתי

שניים שמתכתשין זה עם זה ולא נתתי שלום ביניהם)

א"ל: כל הדא דרך ארץ גבך וקריתך כלבא (כל-כך דרך ארץ יש אצלך וקראתיך כלב)?!

קרא עליה שם דרך - דשיים אורחיה סגי שוי (המעריך דרכו שווה הרבה)

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

2. תהילים פרק נ/כג: זבח תודה יכבדנני ושם דרך אראנו פגשע אלהים

רש"י זבח תודה - המביא לי זבח של תשובה והודאה על עוונותיו הוא יכבדנני.
ושם דרך - השב אלי אני מלמד ושם דרך לחוטאים לשוב אלי אני אראנו בישועתי

3. מדרש רבה ויקרא פרשה טז פסקה ב (מקבילה: ילקוט שמעוני תהילים פרק נב המשך רמז תשסז)

ד"א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים (מי רוצה לקנות סם חיים)?

אודקין עליה ר' ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה (השגיח בו רבי ינאי שהיה יושב בתרקלינו ומברר, מבאר את המקראות). שמעיה דמכריז: מאן בעי סם חיים?

א"ל: תא סק להכא זבון לי (עלה לכאן מכור לי)

א"ל: לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך (לא אתה צריך לו ולא שכמותך)

אטרח עליה סליק לגביה (הפציר בו עלה אצלו).

הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק מי האיש החפץ חיים. מה כתיב בתריה? נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב

א"ר ינאי: אף שלמה מכריז ואומר (משלי כא/כג) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו

א"ר ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו מי האיש החפץ חיים. לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם

זאת תהיה תורת המצורע תורת המוציא שם רע:

שיעור מס'

רבי ינאי לומד את מזמור לד בתהילים / יעל שלוסברג yshlos6@gmail.com

97

4. תהלים פרק לד

כותרת

(א) לְדָוִד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיִּגְרָשׁהוּ וַיֵּלֶךְ:

פתיחה בשבח

(ב) אֲבָרְכָה אֶת ד' בְּכָל־עֵת תָּמִיד תִּהְיֶה לְתוֹ בְּפִי:

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

(ג) בַּד' תַּתְהַלֵּל נַפְשִׁי שְׁמַעוּ עֲנוּיִם וְיִשְׁמְחוּ:

(ד) גִּדְלוּ לַד' אֶתִי וּגְרוּמָמָה שְׁמוֹ יִחַדּוּ:

i.

(ה) דַּרְשֵׁתִי אֶת ד' וְעֲנֵנִי וּמְכַל־מְגוּרֹתַי הַצִּילֵנִי:

(ו) הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרוּ וּפְנִיָהֶם אֶל־יְהוָה:

(ז) זֶה עָנִי קָרָא וְד' שָׁמַע וּמְכַל־צְרוּתִיו הוֹשִׁיעוּ:

(ח) חָנָה מִלֶּאֱדָד ד' סָבִיב לִירְאֵיו וַיִּמְלֶצֶם:

(ט) טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב ד' אֲשֶׁר־יִגְבֹּר יַחֲסֶה־בוֹ:

(י) יִרְאוּ אֶת ד' קִדְשׁוֹ כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:

(יא) כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבוּ וְדָרְשׁוּ ד' לֹא־יִחַסְרוּ כָּל־טוֹב:

(יב) לְכוּ־בָנִים שְׁמַעוּ־לִי יִרְאֵת ד' אֶלְמֶדְכֶם:

(יג) מִי־הָאִישׁ הִתְפַּזֵּץ סַיִם אֶהָב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב:

ii.

(יד) נִצַּר לְשׁוֹנֵה מֶרֶע וּשְׁפֹתֶיהָ מִדְּבַר מֶרֶם:

(טו) סוֹר מֶרֶע וַעֲשֵׂה־טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפֶּהוּ:

(טז) עֵינַי ד' אֶל־צַדִּיקִים וְאֲזַנֵּי אֶל־שׁוֹעֲתָם:

(יז) פָּנָי ד' בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מְאָרֶץ זָכָרָם:

(יח) צַעֲקוּ וּד' שָׁמַע וּמְכַל־צְרוּתָם הַצִּילָם:

(יט) קָרוֹב ד' לְנַשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ:

(כ) רַבּוֹת רַעוֹת צַדִּיק וּמְכַלָּם יַצִּילֵנוּ ד':

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

(כא) שֹׁמֵר כָּל-עֲצוֹמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁפָּרָה:

(כב) תְּמוֹתַת רִשָּׁע רָעָה וְשֹׁנְאֵי צְדִיק יֵאָשְׁמוּ:

(כג) פֹּדֵה ד' נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֵאָשְׁמוּ כָּל-הַחֹסִים בּוֹ:

פס' יב-טו

(יב) לְכוֹבְנִים שְׁמַעוּ-לִי יִרְאֵת ד' אֲלֶמְדָּכֶם:

(יג) מִי־הָאִישׁ הִתְפַּן תַּיִם אֶהָב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב -

(יד) נָצַר לְשׁוֹנֵה מָרַע וּשְׁפָתֶיהָ מְדַבֵּר מִרְמָה:

(טו) סוֹר מָרַע וַעֲשֵׂה-טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפֵהוּ: